

УДК 811.161.2'276.6:378

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-3-40>**Лариса ЯЦЕНКО,***orcid.org/0000-0001-7291-7633*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри прикладної лінгвістики, зарубіжної літератури та журналістики

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

(Умань, Україна) *Zadayana.lara@gmail.com*

## ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ АКАДЕМІЧНОГО ДИСКУРСУ

У статті досліджено значення української мови як засобу професійної комунікації в освітньому середовищі та її роль у формуванні академічного дискурсу. Встановлено, що досконале володіння державною мовою є ключовою передумовою професійного становлення майбутніх фахівців. З'ясовано, що комунікативне залучення до освітнього процесу сприяє інтеграції студентів в академічну спільноту. Наголошено на важливості систематичного залучення здобувачів вищої освіти до академічної діяльності, що здійснюється державною мовою. Висвітлено роль міжкафедральних симпозіумів, семінарів, студентських наукових товариств у розвитку дискурсивних навичок. Стверджується, що академічна мова слугує не лише інструментом здобуття знань, а й засобом самоідентифікації дослідників. Визначено ключові жанри академічного письма, володіння якими є необхідним для професійної соціалізації. Зазначено, що до відкритих жанрів належать тези, есе та анотовані рецензії, а до закритих – експертні оцінки та рецензії колег. Окреслено специфіку жанрової ієрархії в академічному дискурсі, яка відображає професійне зростання науковця. Обґрунтовано доцільність поетапного переходу від базових до більш складних жанрових форм. Виявлено зв'язок між жанровою компетентністю та дотриманням літературних норм української мови. Також показано, що вміння аналізувати мовні помилки підвищує лінгвістичну обізнаність студентів та їхню здатність до мовної рефлексії. Дослідження демонструє, що функціональна стилістика уможливорює інтеграцію лінгвістичного та комунікативного підходів до аналізу тексту. Підкреслено важливість усталених мовних конструкцій для підтримання логічної послідовності та об'єктивності висловлювання. Показано, що академічний дискурс вимагає не лише дотримання мовних норм, а й розуміння їхнього функціонального значення. Уникнення розмовної та емоційно забарвленої мови визначено як умову збереження наукового нейтралітету. Зроблено висновок, що діяльнісний підхід до викладання української мови за професійним спрямуванням забезпечує практичну ефективність засвоєння мови.

**Ключові слова:** українська мова, академічний дискурс, професійна комунікація, комунікативна компетентність, жанри наукового мовлення.

**Larysa YATSENKO,***orcid.org/0000-0001-7291-7633*

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Applied Linguistics, Foreign Literature and Journalism

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

(Uman, Ukraine) *Zadayana.lara@gmail.com*

## PROFESSIONAL COMMUNICATION IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT: THE ROLE OF THE UKRAINIAN LANGUAGE IN SHAPING ACADEMIC DISCOURSE

The article explores the importance of the Ukrainian language as a means of professional communication within the educational environment and its role in shaping academic discourse. It is established that a strong command of the state language is a key prerequisite for the professional development of future specialists. The study clarifies that communicative engagement in the educational process facilitates students' integration into the academic community. The importance of systematically involving higher education students in academic activities conducted in the state language is emphasized. The role of interdepartmental symposia, workshops, and student scientific societies in the development of discursive skills is highlighted. The article affirms that academic language serves not only as a tool for knowledge acquisition but also as a means of self-identification for researchers. Key genres of academic writing are identified, the mastery of which is essential for professional socialization. It is noted that open genres include abstracts, essays, and annotated reviews, while closed genres comprise expert evaluations and peer reviews. The article outlines the specifics of the genre hierarchy within academic discourse, which mirrors a scholar's professional growth. The rationale for a step-by-step transition from basic to more complex genre forms is substantiated. The connection between genre competence and adherence to the literary norms of the Ukrainian language is revealed. It is further shown that the ability to analyze

*language errors enhances students' linguistic awareness and capacity for language reflection. The study demonstrates that functional stylistics enables the integration of linguistic and communicative approaches to text analysis. The importance of established language constructions in maintaining logical coherence and objectivity of expression is emphasized. Academic discourse is shown to require not only compliance with linguistic norms but also an understanding of their functional significance. The avoidance of colloquial and emotionally charged language is identified as a condition for maintaining scientific neutrality. The article concludes that an activity-based approach to teaching professional Ukrainian ensures the practical effectiveness of language acquisition.*

**Key words:** *Ukrainian language, academic discourse, professional communication, communicative competence, genres of scientific speech.*

**Постановка проблеми.** У сучасному освітньому просторі, орієнтованому на формування високопрофесійної, мобільної та комунікативно компетентної особистості, особливого значення набуває проблема осмислення ролі української мови як основного інструмента академічної взаємодії в середовищі закладу вищої освіти. Попри наявність певного прогресу у впровадженні української мови в освітній та науковий простір, залишається актуальним питання про її ефективне функціонування як засобу професійного спілкування, формування академічного дискурсу й розвитку дослідницьких компетентностей здобувачів вищої освіти. Нестача системного підходу до мовної підготовки, обмежена жанрова специфіка студентських текстів, фрагментарність використання академічної української мови у реальних комунікативних практиках зумовлюють необхідність наукового аналізу сучасного стану мовної комунікації у вищій освіті, з акцентом на її значущість у становленні фахової ідентичності молодих дослідників.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** У сучасних наукових розвідках питання формування академічного дискурсу через засоби української мови активно розробляється в межах педагогічної та лінгводидактичної парадигми. Насамперед найбільш цілісне висвітлення стилістичних і мовленнєвих характеристик фахової комунікації майбутніх педагогів подано в роботі Січкара С. та Денисюк І. (2025), де автори акцентують увагу на ролі української мови у розвитку комунікативних навичок і пропонують практичні моделі реалізації мовленнєвої підготовки відповідно до професійного контексту. Актуалізацію практичних засобів розвитку комунікативної компетентності у процесі вивчення дисципліни «Фахова українська мова» здійснено в роботі Ковальнової І. (2024), яка демонструє ефективність поетапного формування професійно орієнтованого академічного мовлення. Комплексне осмислення взаємозв'язку пізнавальних і мовленнєвих процесів у контексті фахової комунікації студентів також запропоновано у міждисциплінарному дослідженні Ковальнової І. та Рубанець О. (2023), де підкреслено значення пізнання як умови ефек-

тивного освітнього діалогу. Схожий акцент на моделювання комунікативних ситуацій як засобу формування професійної мовної компетентності реалізовано в дослідженні Шевчук З. (2023), яка звертає увагу на адаптації освітнього контенту до реальних умов фахового спілкування. Поглиблення теоретичних засад академічного дискурсу як лінгводидактичної категорії здійснено у праці Козолуп М. (2018), де системно проаналізовано генезу поняття та його функціональні характеристики у контексті сучасної мовної освіти. Розширення цього підходу бачимо у дослідженні Сібрук А. та Барабаш О. (2019), в якому окреслено вектори трансформації наукового дискурсу, зокрема в технічних і спеціалізованих закладах освіти. У практичному вимірі викладання української мови за професійним спрямуванням цінним є досвід, викладений у праці Трошиної С. (2021), яка обґрунтовує доцільність використання професійно орієнтованих текстів для формування мовленнєвої культури студентів. Натомість ґрунтовне узагальнення мовленнєвої культури вчителя як основи професійної комунікації подано у дослідженні Авраменко В. (2016), яке стало однією з перших спроб осмислення ролі української мови в системі професійно-педагогічної підготовки.

Однак невирішеним залишається питання цілісного узагальнення методичних засад формування академічного дискурсу в межах професійної комунікації, що реалізується засобами української мови в освітньому середовищі.

**Метою статті** є обґрунтування ролі української мови як ключового інструмента професійної комунікації в освітньому середовищі та визначення її значущості у формуванні академічного дискурсу здобувачів вищої освіти.

**Виклад основного матеріалу.** Українська мова є важливим чинником розвитку комунікативних навичок у різних сферах суспільного життя. Її застосування не лише сприяє ефективному спілкуванню, а й бере участь у формуванні національної ідентичності та культурного діалогу (Січкара, Денисюк, 2025).

Особливу значущість набуває роль комунікацій у процесі пізнання, зокрема в контексті фор-

мування професійної ідентичності науковця та дослідника. Зростаючий інтерес до компетентнісного підходу, інтеграції системних та загальних компетенцій поряд із професійними та спеціальними, виявляє глибокий взаємозв'язок між пізнанням і самопізнанням. Це також сприяє розвитку дослідницьких і професійних компетентностей, що забезпечують рух у напрямку освоєння актуальних проблемних сфер світової науки та підвищення рівня професійної особистості. Розвиваючись, ця професійна особистість досягає якісно нового рівня, де комунікативна активність поєднується з дослідницькою. Водночас процес пізнання та набуття нових знань та інформації супроводжується високим рівнем комунікативної професійної активності. Цей процес включає не лише особистісні контакти та спілкування, а й активну обробку наукових знань та інформації, що є важливою складовою сучасної наукової діяльності (Ковальова, Рубанець, 2023: 24–25).

У цьому контексті доцільним є залучення здобувачів вищої освіти до участі в україномовних наукових семінарах та студентських наукових товариствах, де кожен учасник має підготувати тези виступу, презентацію та брати участь в академічному обговоренні державною мовою. Такий формат сприяє формуванню культури академічного діалогу й дозволяє опановувати мовні стратегії, придатні для використання в умовах складних наукових контекстів. Зокрема, студенти в університетах у межах дослідницьких практик поступово переходять від елементарних форм наукової комунікації (наприклад, анотацій або коротких оглядів) до складніших жанрів – розгорнутих аналітичних оглядів, наукових доповідей та повноформатних статей, що відповідають критеріям академічного дискурсу.

Характерною ознакою окреслених процесів є поступове входження до професійного наукового середовища через моделювання ситуацій академічної взаємодії. Так, у межах міжкафедральних воркшопів і симпозіумів, що проводяться на базі закладу вищої освіти, застосовуються методики ротації ролей, за яких здобувачі освіти виступають не лише як доповідачі, а і як експерти чи модератори. Це сприяє засвоєнню як мовних, так і дискурсивних практик, характерних для академічної спільноти. У такий спосіб забезпечується не лише формування лексико-граматичної компетентності в межах української академічної мови, а й опанування жанрових конвенцій, що регулюють професійну комунікацію в академічному просторі.

Академічний дискурс відзначається багатством жанрів, які взаємодіють та переплітаються між

собою. Деякі з них мають схожі цілі та завдання або орієнтовані на однакову аудиторію, в той час, як інші відрізняються за характером і змістом. Проте всі ці жанри разом формують ієрархію текстів, кожен з яких певною мірою задовольняє потреби учасників академічної спільноти. З часом, у міру того як члени академічної спільноти переходять від периферії (студентів) до її центру (досвідчених науковців), вони зіштовхуються з дедалі більшою кількістю академічних жанрів. Так звані «відкриті» жанри (підручники, статті, есе) є актуальними як для студентів, так і для досвідчених фахівців. Натомість існують і «закриті» жанри (експертні висновки, фахові рецензії, оцінки якості освітніх програм), що використовуються лише тими, хто піднявся вище студентського рівня. Різноманітні класифікації жанрів академічного дискурсу базуються на різних критеріях і дозволяють глибше осмислити структуру та функції наукового спілкування (Козолуп, 2018: 121–122).

У практиці освітнього процесу формування жанрової компетентності відбувається, зокрема, шляхом написання здобувачами вищої освіти курсових і кваліфікаційних робіт, які належать до відкритих жанрів академічного дискурсу. Наприклад, в умовах українського освітнього середовища здобувачі вищої освіти зобов'язані укладати реферативні огляди та анотовані бібліографії, які вимагають засвоєння норм академічного стилю українською мовою. Надалі, на рівні магістратури, цей досвід ускладнюється залученням до підготовки наукових статей для фахових видань, що відповідає умовам участі у фахових дискурсах. Через поступове засвоєння особливостей таких жанрів відбувається входження до спільноти науковців, де мова виконує функцію не лише інструмента пізнання, а й маркера професійної належності.

З іншого боку, набуття здобувачами вищої освіти доступу до закритих жанрів можливе переважно через участь у науково-дослідних проєктах, стажуваннях або залучення до редакційних колегій студентських наукових збірників. Зокрема, підготовка фахової рецензії на дипломну роботу передбачає знання спеціалізованих мовних кліше, структурно-композиційних форм і оцінювальної лексики українською мовою, що не характерні для звичайного студентського письма.

Мовна організація наукового тексту визначається його екстралінгвістичною основою – змістом і широким комунікативним контекстом. Справжній зміст текстових компонентів розкривається не тільки в контексті конкретного твору, а й у більш широкому контексті сфери наукового знання. Особливість функціональної стилістики



як наукової дисципліни полягає в її багатоаспектності, що дозволяє аналізувати текст не лише з лінгвістичного погляду, але й у контексті його реального використання в науковій діяльності. Цей широкий контекст наукової мови, або екстралінгвістична основа, охоплює комунікативно-пізнавальну діяльність як автора, так і наукового співтовариства загалом. Науковий текст об'єднує мовну систему і наукове знання, яке функціонально з'єднується на науково-пізнавальній основі. При цьому контекст може бути релевантним для тлумачення тексту не в повному обсязі, а вибірково, залежно від чинників, найбільш значущих для конкретного предмета дослідження. Тропи та стилістичні фігури відіграють важливу роль у глибшому розумінні наукового знання та його аспектів (Сібрук, Барабаш, 2019: 40–41).

У реальних освітніх практиках мовна організація академічного тексту виявляється, зокрема, через усталені звороти та синтаксичні конструкції, які забезпечують логічність викладу й наукову об'єктивність. Наприклад, під час підготовки наукової доповіді або аналітичного есе українською мовою студенти мають використовувати висловлювання, наприклад: «На підставі аналізу джерел можна стверджувати, що...», «Зазначене дозволяє зробити висновок про...», «Актуальність дослідження зумовлена...». Такі мовні формули не лише сприяють дотриманню академічного стилю, а й сигналізують про належність мовця до академічного середовища. Отже, формування навички добору адекватних лексико-граматичних засобів у контексті наукового спілкування є важливою умовою професійної комунікативної компетентності.

Крім того, важливим є врахування того, що наукове мовлення передбачає не просто правильне використання мовних норм, а й осмислене їх застосування у відповідному дискурсивному контексті. Так, наприклад, в академічному письмі не рекомендовано вживати емоційно забарвлені чи розмовні слова, наприклад, «дуже класне дослідження» або «автор круто обґрунтував», оскільки такі одиниці порушують наукову нейтральність. Замість цього доцільно використовувати конструкції: «дослідження є концептуально обґрунтованим», «автор аргументовано доводить положення», «висновки узгоджуються з емпіричним матеріалом». Такі приклади демонструють, що академічний дискурс не є механічним набором фраз, а гнучкою мовною системою, що вимагає як володіння нормами, так і розуміння комунікативної ситуації.

Теоретичною основою культури мовлення є глибоке пізнання та осмислення мовних норм, осо-

бливостей функціонування різних стилів літературної мови, а також усвідомлення взаємозв'язків між системою мови, структурою мовлення та екстралінгвістичними умовами. Практичною основою є систематична увага мовця до рівня власного мовлення, прагнення досягти мовленнєвої майстерності. Тому досягти високого рівня культури мовлення неможливо без високої лінгвістичної свідомості носія мови, глибокої любові до мови та постійного аналізу і вдосконалення власного мовлення. Важливо вдумливо читати твори майстрів різних стилів, добре опанувати мовні норми, стежити за їх змінами, уникати змішування мовних явищ і проявів інтерференції, критично ставитися до написаного та мовленого слова. Не можна слідувати лише «модним» тенденціям у вживанні іншомовних слів, жаргонізмів або «телеграфного» стилю, які суперечать нормам літературної мови (Авраменко, 2016: 13–14).

Одним із ефективних шляхів формування мовної свідомості майбутніх фахівців є залучення їх до аналізу мовленнєвих помилок, що трапляються в академічному та професійному середовищі. Наприклад, під час опрацювання ділових і наукових текстів доцільно звертати увагу на порушення лексичних норм: уживання просторічних слів («заморочитися», «взнати» замість «замислитися», «дізнатися»), кальок з інших мов («приймати участь» замість «брати участь»), а також стилістично недоречні конструкції («на рахунок вашого питання» замість «щодо вашого запитання»). Такий контрастивний аналіз сприяє розвитку критичного мовного мислення, формує здатність до самокорекції та підвищує рівень володіння нормами сучасної української літературної мови в професійній сфері.

У процесі опанування академічного дискурсу здобувачі мають також засвоїти принципи логічної організації письмового мовлення. Одним із базових умінь є вміння будувати складні синтаксичні структури зі збереженням смислової чіткості. Наприклад, під час написання наукового тексту бажано використовувати конструкції на зразок: «З огляду на результати попередніх досліджень, можна стверджувати, що...» або «У межах даного дослідження обґрунтовано доцільність застосування...». Такі речення не лише відповідають вимогам наукового стилю, а й демонструють вміння інтегрувати дані з різних джерел, формулювати висновки та дотримуватися логіко-структурної послідовності.

Формування академічної мовної культури тісно пов'язане також із розвитком навичок професійного усного мовлення, зокрема – публіч-

ного виступу, участі в обговореннях, презентаціях результатів досліджень. Під час моделювання комунікативних ситуацій у межах курсу «Фахова українська мова» студенти тренуються добирати доречні мовні засоби для вираження власної позиції: «З мого погляду, доцільним є такий підхід...», «У контексті окресленої проблеми хотілося б наголосити...», «Проаналізуємо це питання з позицій сучасних лінгвістичних студій...». У такий спосіб забезпечується не лише дотримання норм академічної ввічливості, а й розвиток уміння ефективно реалізовувати комунікативні наміри відповідно до жанрових особливостей і контексту виступу.

Розвиток професійно-комунікативної компетенції здобувачів, що передбачає володіння різними видами мовної діяльності у професійній сфері, забезпечується модульною організацією курсу. У запропонованій нами структурі навчання визначальну роль відіграє діяльнісний аспект культури мовлення. Предметом вивчення курсу «Фахова українська мова» є не лише правильне, комунікативно доцільне та етично коректне мовлення, а й усвідомлена мовленнєва діяльність, в процесі якої виявляється повне володіння нормами літературної мови, мовленнєва майстерність та знання етики спілкування. Модульне структурування курсу сприяє поетапному та взаємопов'язаному формуванню всіх видів мовної діяльності, а також якісному засвоєнню складових культури мови в їхньому професійно-комунікативному аспекті. Модульність оптимізує освітній процес, дозволяючи максимально використовувати внутрішньо предметні зв'язки, а гнучкість навчання забезпечує можливість адаптації програми відповідно до професійної спеціалізації здобувачів. Під час навчання вони повинні засвоїти мінімум теоретичних відомостей мовного характеру, необхідних для розуміння та написання професійно орієнтованих текстів. Це, безперечно, сприятиме підвищенню рівня сформованості комунікативних умінь, що дозволяють ефективно використовувати мовні засоби не тільки у повсякденному спілкуванні, але й у професійній комунікації (Ковальова, 2024: 54).

Особливу увагу в процесі професійно орієнтованого навчання української мови слід приділяти формуванню академічного мовлення здобувачів, зокрема, навичкам побудови структурованих текстів, логічного викладу думок та дотримання стилістичних норм наукового дискурсу. Наприклад, під час написання наукових рефератів або курсових робіт студенти вчаться застосовувати ввічливу модальність, уникати публіцистичних зворотів, використовувати нейтральну лексику та точну

термінологію відповідно до професійного контексту. Це не лише сприяє засвоєнню особливостей академічного стилю, але й підвищує загальну мовну компетентність.

У процесі опанування навчального матеріалу ефективним виявляється впровадження вправ, які імітують реальні комунікативні ситуації професійного середовища. Наприклад, студентам пропонують створити резюме, підготувати супровідний лист до потенційного роботодавця, скласти аналітичну довідку чи есе на тему галузевої проблематики. Усе це дозволяє застосувати набуті знання в умовах, наближених до реальної професійної діяльності, і водночас закріпити мовні конструкції, властиві фаховому спілкуванню.

Заняття з української мови за професійним спрямуванням орієнтовані на практичне застосування мови в обраній професії, що надає студентам можливість вивчати специфічну термінологію, розвивати навички письма, а також засвоювати оформлення ділових документів. Крім того, такі заняття сприяють опануванню мистецтва аргументації через моделювання ситуативних кейсів (Шевчук, 2023: 211).

Практичне засвоєння специфічної термінології можливе через виконання завдань, спрямованих на інтерпретацію та трансформацію професійних текстів. Наприклад, студентам педагогічних спеціальностей пропонують проаналізувати уривок методичних рекомендацій або навчальної програми, визначити ключові терміни («компетентнісний підхід», «інтегроване навчання», «освітня траєкторія») та сформулювати до них тлумачення з урахуванням контексту. Такі вправи сприяють глибшому розумінню фахової мови й активізують професійну рефлексію, що є необхідною складовою академічного дискурсу.

Для розвитку мовленнєвої культури студентів важливим є використання текстів фахового спрямування, що дозволяє формувати навички професійного спілкування, а також розуміти специфіку застосування мовних засобів і норм літературної мови в професійному контексті. Використання таких текстів також збагачує словниковий запас студентів термінологічною лексикою, що є необхідною для ефективної комунікації у відповідній професійній сфері (Трошина, 2021: 204).

З метою формування навичок аргументованого мовлення та критичного мислення застосовуються ситуативні вправи, де студенти мають зайняти позицію й обґрунтувати її відповідними аргументами. Наприклад, учасники обговорення можуть дискутувати на тему: «Чи є доцільним впровадження дистанційного навчання в закла-

дах вищої освіти як сталої форми освітнього процесу?». Таке моделювання ситуацій активізує не лише лінгвістичні ресурси здобувачів, але й розвиває академічну культуру дискусії, що є важливою складовою академічного дискурсу.

**Висновки та перспективи подальших досліджень.** На підставі проведеного дослідження встановлено, що українська мова відіграє ключову роль як інструмент професійної комунікації в освітньому середовищі, сприяючи не лише формуванню академічного дискурсу, а й розвитку дослідницьких і комунікативних компетентнос-

тей здобувачів вищої освіти. Її функціонування в академічному просторі забезпечує інтеграцію особистісного, пізнавального й професійного розвитку майбутніх фахівців, що є передумовою їх повноцінного входження в наукове співтовариство. Дослідження показали, що формування академічної мовної культури ґрунтується на систематичному засвоєнні жанрових особливостей наукового мовлення, практиці публічного академічного спілкування, а також усвідомленому оперуванні нормами літературної мови у фаховому контексті.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко В. Культура мовлення учителя як засіб професійно-педагогічної комунікації. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2016. № 2. С. 8-14.
2. Ковальова І. О. Розвиток комунікативної компетенції студентів під час викладання дисципліни «фахова українська мова». *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2024. № 211. С. 51-57.
3. Ковальова І., Рубанець О. Пізнання та комунікація в освітньому середовищі. *Вища освіта України*. 2023. № 3. С. 22-27.
4. Козолуп М. С. Генеза поняття академічна комунікація як категорії сучасної лінгводидактики. *Львівський філологічний часопис*. 2018. № 3. С. 117-122.
5. Сібрук А., Барабаш О. Сучасний український науковий дискурс у мовознавчих працях. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2019. № 40. С. 39-44.
6. Січкач С. А., Денисюк І. А. Стилістичні особливості професійного мовлення майбутніх педагогів: роль української мови у розвитку комунікативних навичок. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14789960>
7. Трошина С. В. Комунікативний підхід у викладанні української мови за професійним спрямуванням. Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових праць / за заг. ред. О. Г. Шостак. К.: Талком, 2021. С. 202-205.
8. Шевчук З. С. Формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти на заняттях з української мови за професійним спрямуванням. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2023. № 35. С. 207-219.

#### REFERENCES

1. Avramenko V. (2016). Kultura movlennia uchyтеля yak zasib profesiino-pedahohichnoi komunikatsii [Teacher's culture of speech as a means of professional and pedagogical communication]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University*, 2, 8-14 [in Ukrainian].
2. Kovalova I. O. (2024). Rozvytok komunikatyvnoi kompetentsii studentiv pid chas vykladannia dystsypliny «fakhova ukrainska mova» [Development of students' communicative competence in teaching the discipline "professional Ukrainian language"]. *Naukovi zapysky. Seriya: Filolohichni nauky – Scientific notes. Series: Philological sciences*, 211, 51-57 [in Ukrainian].
3. Kovalova I., Rubanets O. (2023). Piznannia ta komunikatsiia v osvitnomu seredovyshchi [Cognition and communication in the educational environment]. *Vyscha osvita Ukrainy – Higher education of Ukraine*, 3, 22-27 [in Ukrainian].
4. Kozolup M. S. (2018). Geneza poniattia akademichna komunikatsiia yak katehorii suchasnoi lnhvodydakyty [Genesis of the concept of academic communication as a category of modern linguodidactics]. *Lvivskyi filolohichniy chasopys – Lviv Philological Journal*, 3, 117-122 [in Ukrainian].
5. Sibruk A., Barabash O. (2019). Suchasnyi ukrainskyi naukovyi dyskurs u movoznavchyykh pratsiakh [Modern Ukrainian scientific discourse in linguistic works]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh – Humanities Education in Technical Higher Education Institutions*, 40, 39-44 [in Ukrainian].
6. Sichkar S. A., Denysiuk I. A. (2025). Stylistychni osoblyvosti profesiinoho movlennia maibutnykh pedahohiv: rol ukrainskoi movy u rozvytku komunikatyvnykh navychok [Stylistic features of professional speech of future teachers: the role of Ukrainian language in the development of communication skills]. *Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky – Pedagogical Academy: scientific notes*, 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14789960> [in Ukrainian].
7. Troshyna S. V. (2021). Komunikatyvnyi pidkhid u vykladanni ukrainskoi movy za profesiinym spriamuvanniam [Communicative approach in teaching the Ukrainian language for professional purposes]. *Natsionalna identychnist v movi i kulturi: zbirnyk naukovykh prats / za zah. red. O. H. Shostak. K.: Talkom*, 202-205 [in Ukrainian].
8. Shevchuk Z. S. (2023). Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti здobuvachiv vyshchoi osvity na zaniattiakh z ukrainskoi movy za profesiinym spriamuvanniam [Formation of communicative competence of higher education applicants in Ukrainian language classes for professional purposes]. *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka – Pedagogical education: theory and practice*, 35, 207-219 [in Ukrainian].